

STORTINGET

Representantforslag 3 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo, Sveinung Rotevatn, Guri Melby og André N. Skjelstad

Dokument 8:3 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo, Sveinung Rotevatn, Guri Melby og André N. Skjelstad om faktisk å gjøre Norge til verdens beste land å starte og drive bedrift i

Til Stortinget

Bakgrunn

Oppstartsselskaper og gründere spiller en sentral rolle i den norske økonomien gjennom innovasjon, etablering av nye arbeidsplasser og derigjennom bidrag til økonomisk vekst og bevaring av felles velferds løsninger. Til tross for Norges relativt sett sterke posisjon innenfor utdanning, teknologi og forskning, er det likevel flere barrierer som hindrer mange gründere og oppstartsselskaper i å vokse og lykkes.

Det handler åpenbart om politisk fastsatte rammevilkår, men etter forslagsstillernes syn også om holdningene til de som tør å satse på en idé og som forsøker å skape en arbeidsplass for seg selv og – i første omgang – noen til. Uten disse initiativrike menneskene blir det ingen oppstartsselskaper som kan vokse og bli en betydelig bidragsyter i norsk økonomi.

Derfor er forslagsstillerne bekymret over den uforutsigbare politikken som har blitt ført av den sittende regjeringen og det nåværende stortingsflertallet. Det aller viktigste for økonomiens evne til å utvikle nye næringer er rik tilgang på høyt kompetent arbeidskraft og rik tilgang på risikovillig investeringskapital. Norge har knapphet på begge deler, og stortingsflertallets politikk har dessverre ført til at utviklingen har eskalert i feil ret-

ning. Dette vises også igjen i den nylig fremlagte Global Innovation Index 2024, der Norge faller til 21. plass, langt bak de nordiske nabolandene Sverige (2.), Finland (7.) og Danmark (10.).

Tilbakemeldingen fra altfor mange gründere og vekstselskaper er at det er for stor politisk risiko å satse i Norge. I tillegg er oppstartsbedrifter det urovekkende mange som mener at de like gjerne kan flytte virksomhet og vokse videre fra et annet land med bedre rammevilkår og en mer foroverlent politisk holdning til gründerskap og vekstselskaper enn hva de opplever i Norge.

For å styrke både Norges konkurranse- og omstillingsevne og legge til rette for en bærekraftig og innovativ økonomi, er det etter forslagsstillernes syn avgjørende å forbedre rammevilkårene for gründere og oppstartsselskaper. Norge er i ferd med å tape det internasjonale omstillingskappløpet om å tiltrekke seg gründer- og investormiljøer som vil satse. De fleste land det er naturlig for Norge å sammenligne seg med, satser betydelig mer på forskning, innovasjon, digitalisering, ny teknologi og ny næringsutvikling enn hva tilfellet er i Norge.

Abelias Omstillingsbarometer 2023 viste at Norge ligger i bunnsjiktet når det gjelder entreprenørskapsaktivitet. Samtidig er motivasjonen for å starte bedrift under gjennomsnittet i Norge sammenlignet med andre land.

Flere andre land har både et regelverk og støtteordninger som er rettet mot nettopp gründere og vekstselskaper, både når det gjelder insentiver for kapital og investeringer, fleksibilitet når det gjelder arbeidslivsreguleringer og egne skatteregler for selskaper i en mulig vekstfase.

Forslagsstillerne mener at det må settes noen konkrete mål og at det må utarbeides et politisk rammeverk

som gjør at disse målene kan nås. Forslagsstillerne mener at disse målene f.eks. kan være:

1. Ti norske enhjørninger¹ innen 2030.
2. Doble antall oppstarts- og vekstbedrifter innen 2030.
3. Doble antall sysselsatte per vekstbedrift innen 2030.
4. 1 av 5 nye arbeidsplasser skal skapes i en hurtigvoksende oppstarts- eller vekstbedrift (OECD-gjennomsnitt) innen 2030.
5. Dobling av antall kvinnelige gründere/mangfoldige gründerteam innen 2030.

Skal man lykkes med å nå disse målene, må politikken endres på flere områder. Kapitaltilgangen må styrkes, det må bli lettere å tiltrekke seg eller utvikle kompetent arbeidskraft, det må satses mer målrettet på forskning og utvikling (FoU), virkemiddelapparatet må bli mer målrettet og mindre byråkratisk og offentlig innkjøp må bidra til innovasjon og utvikling, for å nevne noen store barrierer.

Forslagsstillerne er kjent med at regjeringen arbeider med en egen stortingsmelding om gründere og vekstselskaper. Det er vel og bra, men basert på erfaringer med denne regjeringen er det liten grunn til å tro at det blir en melding som vil være veldig mye annet enn honnørord uten nye konkrete politiske virkemidler.

Den sittende regjeringen har utviklet en egen evne til å sette svært ambisiøse mål, uten å følge de samme målene med konkrete virkemidler eller planer for hvordan de kan nås.

Forslagsstillerne mener det haster med et løft for gründere og oppstartsselskaper og foreslår derfor en rekke konkrete tiltak som faktisk kan medføre at regjeringens egen ambisjon om at «Norge skal bli verdens beste land å starte og drive bedrift i» kan realiseres.

Et skattesystem som belønner innovasjon, entreprenørskap og investeringer i norske arbeidsplasser

Det er behov for et skattesystem som er innrettet slik at det stimulerer til omstilling og til investeringer i nye og fremvoksende næringer, og som spesielt underbygger potensialet i vekstbedrifter.

Et unødig høyt skattenivå, brå endringer i skattepolitikken og nye dårlig funderte og mangelfullt utredede skatteendringer, i tillegg til særnorske skattearter og -satter bidrar til det motsatte. Konsekvensene av en slik politikk er svekket etableringstakt i det private næringslivet generelt og effektive investeringshindre i den type selskaper man trenger for å omstille norske næringsliv i en mer bærekraftig og innovativ retning.

Den midlertidige økningen i arbeidsgiveravgift på høyt kvalifisert arbeidskraft er et eksempel på en helt feilslått skattepolitikk. Den rammer alle kompetanseintensive bedrifter i Norge og har tappet norske bedrifter for 20 mrd. kroner, og Vista Analyse har nylig fremlagt en rapport som viser at konsekvensene av denne midlertidige økte avgiften kan bli store og varige (Vista Analyse, «Ekstern arbeidsgiveravgift», rapport 2024/24).

Det samme gjelder endringene i formuesskatt og utbytteskatt som er foretatt etter regjeringsskiftet høsten 2021. Disse rammer særlig kapitaltilgangen til virksomheter som har høye oppstarts- og driftskostnader, og som er avhengige av kontinuerlig kapitalinnhenting for å vokse, noe som bl.a. påpekes av Kapitaltilgangsutvalget (NOU 2018:5). Det rammer også gründere som tar ut liten lønnsinntekt i en oppstartsfase, men som samtidig foretar store investeringer med betydelige tekniske verdier, men som ikke kan realiseres.

I tillegg til en generelt næringsvennlig skattepolitikk som kommer alle bedrifter til gode, mener forlagsstillerne at det særlig må vurderes målrettede skatte- og avgiftslettelser for oppstartsbedrifter med færre enn f.eks. ti ansatte.

Forslagsstillerne foreslår derfor en rekke forbedringer i skattesystemet, jf. forslag 1–7.

Tilgang på risikovillig kapital

For svært mange gründer- og vekstselskaper er tilgang på risikovillig kapital en stor utfordring – om ikke den største. Nyetablerte bedrifter har ofte behov for jevnlig tilførsel av ny og risikovillig kapital for å videreutvikle produktene og tjenestene sine og for å kunne vokse videre.

Skal man gjøre Norge til verdens beste land å starte og drive bedrift i, må man styrke tilgangen på risikokapital. Når tilgangen på såkorn-kapital, tidligfasekapital og kapital i senere faser måles som andel av BNP, ligger Norge langt bak de øvrige nordiske landene, og også bak land som USA, Canada, Storbritannia, Tyskland, Frankrike og Spania. Dette er etter forlagsstillerne syn en av forklaringene på hvorfor det er relativt få vekstbedrifter i Norge dag, sammenlignet med flere av Norges naboland.

Det er derfor behov for både å styrke tilgangen til privat kapital, både norsk og utenlandsk, og det er ikke minst behov for offentlige ordninger som styrker tilgangen på risikokapital for gründer- og vekstbedrifter.

Kapitaltilgangsutvalget pekte bl.a. på at det er gode begrunnelser for statlig tilrettelegging av tidligfaseinvesteringer for å sikre tilgangen på langsiktig kompetent kapital og kompetente Eiermiljøer. Dette fordi kanaliseringen av egenkapital til lovende tidligfaseselska-

1. Bedrifter som vokser raskt til en verdi på mer enn én mrd. amerikanske dollar.

per er mangelfull. Dette er selskaper som både trenger risikokapital og i særlig grad relevant kompetanse fra eierne. Utvalget anbefalte derfor bl.a. en statlig satsing gjennom allokering til et nytt, fleksibelt fond-i-fond-venturekapitalmandat med kapital på én mrd. kroner som skal investeres over en treårsperiode.

Manglende tilgang på tidligfasekapital fører til at mange forretningsidéer ikke realiseres, fordi bedriftene mangler kompetent kapital for å komme videre fra idéstadiet til virkeliggjøring. Det er særlig krevende for teknologibedrifter som ofte har lange og kapitalintensive utviklingsløp.

Forslagsstillerne fremmer derfor en rekke forslag som vil bedre tilgangen på risikovillig kapital rettet mot gründer- og vekstselskaper, jf. forslag 8–16. Dette, sammen med de foreslåtte endringene i skattesystemet, vil etter forslagsstillerens syn være avgjørende bidrag til å nå konkrete mål og faktisk gjøre Norge til verdens beste land å starte og drive bedrift i.

Kompetent og attraktiv arbeidskraft

Den viktigste innsatsfaktoren for å omstille og utvikle norsk næringsliv generelt og skape flere vekstselskaper spesielt, er tilgang på kompetent og attraktiv arbeidskraft. Det er kunnskap, kreativitet og arbeidsinnsats som skaper innovasjon og dermed mulige verdier både for bedrifter og fellesskapet.

Utfordringen for de fleste gründer- og vekstselskaper er å nettopp tiltrekke seg og beholde den kompetansen det er behov for i et stadig mer utfordrende arbeidsmarked. Tilgang på rett kompetanse til rett tid er kritisk for at oppstartsselskaper skal kunne overleve og vokse.

Dette gjelder både når en skal tiltrekke seg spesialister i et internasjonalt marked, og det gjelder ved rekruttering av «ordinær» innenlandsk arbeidskraft. Det er spesielt utfordrende for gründer- og vekstselskaper at det kan være ulike behov på ulike tidspunkt, og at «hele, faste stillinger» ikke nødvendigvis er løsningen. Like ofte er behovet å få tak i spesialister knyttet til avgrensede oppdrag eller i en oppskaleringsfase.

Spesielt er det utfordrende å få tak i kompetent arbeidskraft innenfor teknologi og digitalisering. Det er et generelt problem for hele næringslivet, jf. NHOs Kompetansebarometer, men det er spesielt utfordrende med tanke på at over 60 pst. av norske oppstarts- og vekstselskaper i Oslo er tech-selskaper. En rekke endringer under denne regjeringen har dessverre gjort det vanskeligere, spesielt gjelder det forbudet mot inn- og utleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak. Men også innføring av studieavgift for utenlandske studenter og avvikling av studieplasser innen IKT som ble innført under

koronapandemien, gjør det vanskeligere, ikke lettere, for gründer- og vekstselskaper å finne de riktige menneskene med den riktige kompetansen.

Forslagsstillerne mener at det er viktig å reversere denne politikken. I tillegg må det bli enklere å rekruttere utenlandske spesialister, spesielt fra områdene utenfor EØS. Undersøkelser² viser at Norge har dårligere tilgang på internasjonale talenter enn sammenlignbare land, og relativt få tar utdanning og trening innen teknologi, jf. den nevnte utfordringen med få studieplasser og innføring av studieavgift. Samtidig vet man at høyere utdanningsinstitusjonerer viktige rekrutteringsarenaer for utenlandsk arbeidskraft.

Det er etter forslagsstillerens syn både behov for hurtigspor for behandling av visumsøknader og søknader om oppholds- og arbeidstillatelse, slik både EU, Storbritannia, Canada og USA har innført. Det er behov for å se på «prøveoppholdsordninger», slik bl.a. Finland med stor suksess har innført, og det er behov for å se på skattereglene for utenlandske spesialister som kan rekrutteres til kortvarige eller langvarige arbeidsoppdrag. I tillegg må etterutdanning og kompetanseopåfyll belønnes og ikke straffes i skattesystemet. Ordningen med skattefradrag for utgifter knyttet til å vedlikeholde spesialistkompetanse eller en bestemt grad, må utvides til å gjelde generell etterutdanning og kompetanseheving.

I tillegg vil en forbedret opsjonsskatteordning og gjeninnføring av en ordning med skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift kunne være viktige insitamenter for gründer- og oppstartsbedrifter for å tiltrekke seg kompetent arbeidsmarked, spesielt i en fase med relativt sett lav lønnsevne.

Forslagsstillerne fremmer derfor en rekke forslag for å bedre tilgangen til kompetent arbeidskraft, jf. forslag 19–25.

Forskning og innovasjon

Det investeres hvert år betydelige offentlige midler i FoU ved landets universiteter og forskningsinstitutter. Denne forskningen frembringer ny kunnskap, teknologi og løsninger som bidrar til innovasjon, verdiskaping og bærekraftig omstilling, både i eksisterende næringsliv og hos aktører innenfor offentlig forvaltning og offentlig tjenesteproduksjon. Samtidig er det en rekke evalueringer og utredninger fra bl.a. OECD som peker på at Norge har et stort uforløst potensial for å realisere flere oppstartsselskaper med utgangspunkt i disse forskningsmiljøene.

Skal man lykkes bedre, må man styrke det som faktisk virker, og forskere må få flere og tydeligere insentiver for å bidra i FoU-prosjekter hvor næringsliv og akademia samarbeider.

2. Abelian omstillingsbarometer 2023

For å møte Norges behov for omstilling, verdiskaping og etablering av nye næringsområder må også bevilgningene til den søknadsbaserte ordningen for kommersialisering fra forskning i Forskningsrådet økes. I tillegg bør Sivas inkubasjonsprogram styrkes, og det må være en mer forutsigbar og langsiktig finansieringsordning som ivaretar de største kompetansemiljøene på kommersialisering fra forskning i Norge.

Forslagsstillerne fremmer derfor flere forslag for å øke den kommersielle bruken av offentlig finansiert FoU, jf. forslag 26-29.

Innovative offentlige anskaffelser

Det offentlige anskaffer varer og tjenester for nesten 800 mrd. kroner årlig. Dette utgjør et betydelig markeds-potensial for innovative bedrifter. Utfordringen er at en veldig liten andel av disse 800 mrd. kronene faktisk går til anskaffelse av innovasjon og til oppstartsbedrifter.

Forslagsstillerne mener det er et betydelig rom for at norske oppstarts- og vekstbedrifter kan levere nye, innovative løsninger til offentlig sektor. Problemet er at norsk offentlig sektor har for lite dialog med næringslivet og i liten grad etterspør innovasjon og nye måter å løse sine utfordringer på. I tillegg er det etter forslagsstillerne syn et stort paradoks at når det endelig ble etablert et program for slike innovative offentlig anskaffelser spesielt rettet mot oppstartsselskaper, det såkalte Start-Off-programmet, valgte regjeringen og stortingsflertallet å avskaffe dette uten nærmere begrunnelse.

Vekstbedrifter og gründere opplever også at det er svært krevende å komme i posisjon for salg til offentlig sektor. Derfor ønsker forslagsstillerne å styrke ordninger som «innovasjonspartnerskap» for å bedre tilrettelegge for at oppstartsbedrifter kan posisjonere seg for salg til offentlig sektor.

Stat, fylkeskommune og kommuner må i mye større grad akseptere og definere offentlig innkjøp som en drivkraft for innovasjon. Dette må speiles i anbudsprosesser og i konkrete målsettinger, f.eks. bør det vurderes om det skal settes en grense eller et mål for hvor mye av innkjøp som skal gå til oppstarts- og skaleringselskaper – enten alene eller i samarbeid med større etablerte.

Forslagsstillerne fremmer derfor flere forslag for å legge til rette for flere innovative offentlige anskaffelser spesielt rettet mot gründer- og oppstartsbedrifter, jf. forslag 30–33.

En ny politikk for selvstendig næringsdrivende

Svært mange gründer- og vekstselskaper starter gjennom et konkret initiativ eller forretningsidé fra enkeltpersoner som starter opp som selvstendig næringsdrivende eller i enkeltpersonforetak. Målet til forslagsstillerne er flere, ikke færre, enkeltpersonforetak. Skal

man lykkes med dette, må det føres en politikk som i langt større grad likebehandler selvstendig næringsdrivende med øvrige ansatte bl.a. når det gjelder skatteregler og sosiale rettigheter. Det må dessuten gjøres betydelige forenklinger når det gjelder rapportering til og møte med offentlige etater, se omtale og forslag om forenklinger under. Videre må man ikke minst oppheve forbudet mot inn- og utleie av arbeidskraft, som med målrettet presisjon har rammet en rekke konsulenter og spesialister, spesielt innenfor teknologi- og IT-bransjen, som er selvstendig næringsdrivende.

Gode sosiale rettigheter og ordninger er viktig for at flere, ikke minst kvinner, velger å starte egen virksomhet. Mangelfulle rettigheter ved sykdom trekkes frem som den viktigste utfordringen ved å starte opp og drive egen virksomhet, og særlig blant kvinner. Forslagsstillerne etterlyser konkrete resultater av regjeringsplattformens lovnader om å

«utrede og forbedre ordninger for selvstendig næringsdrivende», «forbedre sykelønnsordningen, også for selvstendig næringsdrivende» og «utrede om selvstendig næringsdrivende og frilansere skal opparbeide seg sterkere rettigheter til inntektssikring.»

Det er nå ett år siden fristen for å sende innspill til regjeringens «arbeid» knyttet til selvstendig næringsdrivende og frilanseres sosiale ordninger gikk ut, uten at det har materialisert seg i et eneste konkret forslag til forbedring.

I tillegg er det etter forslagsstillerne syn behov for å se på endringer i skatteregulverket som spesielt rammer selvstendig næringsdrivende skjevt. Det gjelder bl.a. innbetalingstidspunkt for forskuddstrekk og innføring av et minstefradrag som alternativ til faktiske kostnader.

I dag betaler selvstendig næringsdrivende, i motsetning til andre arbeidsgivere, forskuddstrekk før de har faktiske inntekter basert på en anslått inntekt de kommende månedene, mens øvrige arbeidsgivere betaler inn forskuddstrekk basert på hva som faktisk er betalt ut i lønn. I tillegg har ordinære arbeidstakere rett på et minstefradrag som for de aller flestes vedkommende er langt større enn de faktiske kostnadene den enkelte har knyttet til sitt ansettelsesforhold, mens selvstendig næringsdrivende kun har rett til å trekke fra faktiske kostnader. Det medfører at skattenivået for lave og ordinære inntekter er høyere for selvstendig næringsdrivende.

Forslagsstillerne fremmer derfor flere forslag for å legge til rette for å forbedre ordninger for selvstendig næringsdrivende i tråd med lovnadene fra regjeringsplattformen, jf. forslag 34–41.

Flere kvinnelige gründere

Forslagsstillerne har som mål å doble antall kvinnelige gründere/mangfoldige gründerteam innen 2030.

Norge har kommet langt når det gjelder likestillingen mellom menn og kvinner i arbeidslivet, men landet har fortsatt et svært kjønnsdelt arbeidsmarked.

Av de som velger å starte for seg selv i enkeltpersonforetak, er én av tre kvinner. Kun én av fem nye aksjeselskaper opprettes av kvinner. Blant virksomhetene som inngår i porteføljen til såkorn- og ventureselskapene i Norge, utgjør kvinnelige gründere kun fire pst., og bare syv pst. av norsk næringsliv eies av kvinner. Enda mer utfordrende er det at det meste av kapitalen som investeres i gründer-, oppstarts- og vekstbedrifter, går til mannlige gründere.

En rapport fra Unconventional Ventures viser at under én pst. av venturekapitalen som ble investert i Norge i 2022, gikk til kvinnelige gründere. 90 pst. av finansieringen gikk til gründerteam med bare menn, mens team som besto av både kvinner og menn, mottok ni pst.. Også der statlig kapital er betydelig inne i fondene, er det likevel nesten utelukkende menn som oppnår finansiering.

Det er etter forslagsstillernes syn ingen tvil om at styrkede sosiale rettigheter betyr mye for å øke antallet kvinnelige gründere, jf. omtale og forslag over. I tillegg må det offentlige virkemiddelapparatet målrettes slik at man stimulerer til mer kvinnelig gründerskap.

Forslagsstillerne viser derfor både til forslag 34–38 om å styrke de sosiale rettighetene spesielt rettet mot kvinnelige gründere og flere øvrige forslag som kan bidra til flere kvinnelige gründere, jf. forslag 42–44.

Forenklinger for gründer- og oppstartsbedrifter

Byråkratiske hindringer utgjør en betydelig utfordring for gründere og vekstbedrifter. Komplekse og tidkrevende prosesser, sammen med reguleringer, hemmer innovasjon og vekst. Mange oppstartsselskaper møter i dag byråkratiske godkjenningprosesser både i statsforvaltningen, i fylkeskommuner, i kommunen og hos Statsforvalteren. Det er en grunnleggende utfordring at lovverket i liten grad er tilpasset små og mellomstore bedrifter. Regelverket er omfattende og teknisk, og overholdelse av både regler og rapportering er krevende for mange selskaper, spesielt tidligfaseselskaper og små selskaper.

Det offentlige har de siste årene brukt store ressurser på digitalisering av tjenester ut mot de næringsdrivende. Likevel finnes mange eksempler på at de digitale tjenestene ikke nødvendigvis forenkler hverdagen for en bedriftseier. Bedriftene må fortsatt rapportere de samme opplysningene til flere ulike etater, ikke alle systemer er intuitive, og tilgang på veiledning er innskrenket for alle etater. Kontakten med etatene er tidkrevende og vanskelig, og oppstartsbedrifter må i mange tilfeller bruke betydelige summer på rådgivere og advokater

til oppgaver som burde vært innenfor det offentliges veiledningsoppgaver. I tillegg har veiledningstjenesten i Foretaksregisteret gradvis redusert åpningstidene på telefon til nå å kun være i tidsrommet 09–12. For å veilede bedre, men også for å ha økt tilgjengelighet, bør Foretaksregisteret ha utvidet åpningstid med kortere svar-tid. Foretaksregisteret bør etter forslagsstillernes syn også tilby digital dialog- og veiledningstjeneste slik Nav og Skatteetaten har.

Forslagsstillerne er spesielt opptatt av å gjøre målrettede forenklinger for gründer- og vekstbedrifter både i møte med det offentlige virkemiddelapparatet og når det gjelder konkrete endringer i reguleringer i form av lover og forskrifter.

Forslagsstillerne fremmer derfor flere forslag for å forenkle hverdagen for de minste bedriftene, jf. forslag 45–50.

Etter forslagsstillernes syn har Norge et stort uforløst potensial for å bli et ledende land innen innovasjon og entreprenørskap. Gjennom forbedret politikk for gründere og oppstartsselskaper kan man legge til rette for fremtidens arbeidsplasser, samtidig som man styrker økonomien og fremmer bærekraftige løsninger. Det står på politisk vilje.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan om hvordan norske investorer og eiere skal sikres konkurransekraft og likebehandling med utenlandske investorer og eiere i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å redusere formuesskatten på næringsbygg, aksjer og driftsmidler, såkalt «arbeidende kapital», og legge frem forslag til en reform av kapitalbeskatningen der målsettingen er å fjerne formuesskatten på «arbeidende kapital» helt.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å redusere skattesatsen på utbytte, slik at maksimal effektiv skattesats på utbytte inkludert selskapskatt sidestilles med tilsvarende sats for lønnsinntekt ekskludert arbeidsgiveravgift.
4. Stortinget ber regjeringen skrinlegge forslaget om endringer i reglene om utflyttingsskatt på aksjer osv. for fysiske personer (exit-skatt).
5. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en ordning med fritak for eller kraftig reduksjon av selskapskatt de første fem årene for nystartede teknologiselskaper, etter modell fra tilsvarende ordninger i blant annet Irland og Singapore, men

- med en forutsetning om at alt overskudd reinvesteres i bedriften i samme periode.
6. Stortinget ber regjeringen utrede en ordning som gir mulighet til direkte fradragføring for kostnader knyttet til driftsmidler innen teknologi og digitalisering generelt og for gründer- og vekstbedrifter spesielt.
 7. Stortinget ber regjeringen endre forskrift til skatte-loven § 5-14-12, slik at også fintech-selskaper omfattes av opsjonsskatteordningen.
 8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til forbedringer i ordningen med skattefradrag for investeringer i oppstartsselskaper, skatteinsentivordningen, ved blant annet å utvide maksimalt inntektsfradrag per person, utvide beløpsgrensen for hva oppstartsselskaper årlig kan motta, og senke minimumsbeløp for enkeltinvesteringer.
 9. Stortinget ber regjeringen utvide ordningen med aksjesparekonto til også å inkludere unoterte aksjer.
 10. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om et nasjonalt «deep-tech»-finansieringsprogram etter modell av EUs EIC Accelerator.
 11. Stortinget ber regjeringen styrke SIVAs inkubatorprogram.
 12. Stortinget ber regjeringen styrke miljøteknologiordningen under Innovasjon Norge.
 13. Stortinget ber regjeringen styrke Investinors mulighet til å investere i venture fond-i-fond i tråd med anbefalingene fra Kapitaltilgangsutvalget (NOU 2018:5) og gjennomgå investeringsmandatene til Nysnø og Investinor med sikte på å innrette disse slik at de i enda større grad rettes inn mot oppstartsselskaper med stort vekstpotensial.
 14. Stortinget ber regjeringen på egnet måte sikre at norske gründere og mindre bedrifter får økt tilgang på internasjonal kapital for å skalere sine løsninger, og bistå norske småbedrifter og gründere i mobilisering og søknadsprosesser inn mot EUs investeringsprogrammer rettet mot entreprenørskap og nye næringer.
 15. Stortinget ber regjeringen gjennomgå dagens finansieringsordninger for bedrifter i oppstarts- og vekstfasen med formål om å utrede om disse stiller for høye krav til personlig kausjon og egenkapital.
 16. Stortinget ber regjeringen vurdere å opprette et statlig innovasjonsfond rettet mot sosialt entreprenørskap etter modell av det danske Den Sociale Investeringsfond (DSI).
 17. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med oppfølging av Stortingets vedtak nr. 801 (2023–2024) innføre hurtigspor for å behandle visumsøknader og/eller søknader om oppholds- og arbeidstillatelse for høykompetent arbeidskraft etter modell av for eksempel Canadas Express Entry-system, Australias Global Talent-program, EUs Blue Card og Storbriannias Skilled Worker visa.
 18. Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med relevante kommuner og næringsliv, etablere et «prøvebosettingsprogram» rettet mot gründer- og vekst-selskaper etter modell av Finlands «The 90 Day Finn Program».
 19. Stortinget ber regjeringen øke antall studieplasser innen IKT- og teknologifag med minimum 1 000 fra og med høsten 2025.
 20. Stortinget ber regjeringen utrede en modell for midlertidig lavere inntektsskatt for utenlandske arbeidstakere med nødvendig spisskompetanse, for eksempel etter modell fra Nederland, der kvalifiserte «expats» får 30 pst. (27 pst. fra 2027) av sin lønn skattefritt, eller den svenske «expertsatt»-ordningen, der 25 pst. av lønn holdes utenfor skatteberegningen.
 21. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide fradragretten for kostnader ved utdanning til også å gjelde for generell videreutdanning og spesialisering, og oppheve regelen om at kompetanse-påfyll betalt av arbeidsgiver er å anse som skattepliktig inntekt dersom arbeidsforholdet har vart mindre enn ett år.
 22. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om ytterligere forbedringer i opsjonsskatteordningen ut over det som følger av Stortingets vedtak nr. 800 (2023–2024).
 23. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ny og forbedret ordning med skattefri fordel for ansattes medeierskap i egen bedrift.
 24. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avvikle ordningen med studieavgift for utenlandske studenter fra og med høsten 2025.
 25. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve det generelle forbudet mot inn- og utleie av arbeidskraft fra bemanningsselskaper.
 26. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke rammene for FORNY-programmet under Forskningsrådet og styrke økosystemet for innovasjon gjennom å sikre finansiering og forutsigbarhet for inkubatorer, TTO-er, klynger og tidligfase -investeringsmiljøer.
 27. Stortinget ber regjeringen etablere en mini-katapultordning for å legge til rette for utvikling av prototyper og pilotproduksjoner rettet mot oppstarts- og vekstselskaper.
 28. Stortinget ber regjeringen på egnet måte styrke innovasjonskompetanse, meritteringsordninger og synliggjøring/tilrettelegging for gründerkap som karrierevei for forskere og ph.d.-kandidater i academia.
 29. Stortinget ber regjeringen utrede og eventuelt foreslå forbedringer i SkatteFunn-ordningen spesielt rettet mot gründer- og oppstartsbidrifter.

30. Stortinget ber regjeringen realisere et økt hjemmemarked for oppstartsbedrifter gjennom enklere og forbedrede innovative offentlige innkjøpsordninger.
31. Stortinget ber regjeringen innføre kriterier i offentlige anskaffelser som gjør det enklere å velge løsninger fra sosiale entreprenører.
32. Stortinget ber regjeringen på egnet måte iverksette kompetansehevingsprogrammer for å styrke bestillerkompetansen i offentlig sektor når det gjelder anskaffelser knyttet til digitaliseringer og nye innovative løsninger.
33. Stortinget ber regjeringen gjeninnføre StartOff-ordningen.
34. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke kompensasjonsgraden i sykepengeordningen for selvstendig næringsdrivende.
35. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi selvstendig næringsdrivende rett til stønad i forbindelse med barns sykdom i inntil 10 dager per år.
36. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gir selvstendig næringsdrivende sterkere rettigheter til inntektssikring, blant annet forslag om å utvide perioden selvstendig næringsdrivende beholder opptjente rettigheter til dagpenger ved overgang fra lønnet arbeid til egen virksomhet.
37. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å styrke pensjonsspareordningen for selvstendig næringsdrivende slik at det gis fradrag for inntekter inntil 12 G.
38. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endrede regler for rett til foreldrepermisjon for enkeltpersonforetak/gründere slik at gründere som tar ut lite eller ingen lønn fra foretaket i oppstartsperioden, for eksempel de første tre eller fem årene, har rett på foreldrepermisjon.
39. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre innbetalingstidspunktet for forskuddstrekk for selvstendig næringsdrivende slik at det skjer etterskuddsvis per kvartal.
40. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning med et minstefradrag i skattesystemet for enkeltpersonforetak som et alternativ til å kreve fradrag for faktiske kostnader.
41. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke omsetningsgrensen for rett til årlig innberetning av mva. fra én til tre mill. kroner, og redusere antall innbetalingsterminer for SMB-bedrifter.
42. Stortinget ber regjeringen utarbeide en ny og oppdatert handlingsplan for kvinnelige gründere.
43. Stortinget ber regjeringen på egnet måte stille krav om innsyn/transparens for andel tildelinger/kapital som går til kvinnelige gründere gjennom statlige ordninger og virkemidler, inkludert statlige venturerekapitalfond.
44. Stortinget ber regjeringen teste ut ordninger med egne andeler/øremerkede midler rettet mot kvinnelige gründere.
45. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at første-linjetjenesten til gründere styrkes, og at man har en tydelig målsetting om i størst mulig grad å sørge for et sømløst virkemiddelapparat for gründere på tvers av forvaltningsnivåer. Herunder bes regjeringen samle ulike offentlige portaler og initiativ rettet mot gründere, slik som Altinns «Starte og drive bedrift», Innovasjon Norges «En vei inn» og DFØs «Tilskudd.no», på et felles sted.
46. Stortinget ber regjeringen fremme forslag for å forenkle og avbyråkratisere arbeidsmiljøloven. En slik forenkling må sikre mer fleksibilitet, større adgang til midlertidige ansettelser og færre reguleringer for bedrifter med mindre enn 10 ansatte.
47. Stortinget ber regjeringen på egnet måte bidra til økte åpningstider på veiledningstjenester hos relevante etater som Foretaksregisteret og Skatteetaten for å forbedre veiledning og støtte til næringsdrivende.
48. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til forenklinger i aksjeloven generelt og prosesser rundt aksjekjøp, utbytteutdelinger og transaksjoner mellom nærstående, rettet mot små foretak spesielt.
49. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan ideelle virksomheter, som ikke er skattepliktige, kan få tilgang til Innovasjon Norges virkemidler for hjelp til omstilling og utvikling.
50. Stortinget ber regjeringen etablere regulatoriske sandkasser til testing av ny teknologi som utfordrer eksisterende regelverk, gjerne samlokalisert med næringshager, klynger eller katapulter.

3. oktober 2024

Alfred Jens Bjørlo

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

André N. Skjelstad

